

EURO IS MAKKELIJKE PROOF

De financieel-economische actualiteit wordt de voorbije weken beheerst door de schuldencrisis in Europa. Maar waarover gaat het nu precies?

TEKST: KOEN LAUWERS (FINANCIEEL ANALIST)

In de media worden verschillende begrippen die gerelateerd zijn aan de Europese staatsschuldenproblematiek vaak onterecht door elkaar gehaald. De hele materie is op zich vrij complex, zodat het doorgronden ervan een goed begrip van de meest elementaire basisbeginselen vereist.

FINANCIERINGS- EN BEGROTINGSTEKORT

De financiële huishouding van overheden is gestoeld op dezelfde basisprincipes als die van bedrijven en gezinnen. De inkomsten van de overheid bestaan in hoofdzaak uit belastingen. Dit kunnen zowel directe belastingen (inkomstenbelasting, vennootschapsbelasting) als indirecte belastingen zijn (btw of belastingen op consumptie). Andere inkomsten kunnen onder meer dividenden zijn uit participaties die de overheid aanhoudt in bedrijven. De overheid geeft ook geld uit en doet dit onder meer aan onderwijs, zorg en werkgelegenheid. Een andere belangrijke uitgavenpost is de aflossing van de rente op de bestaande staatsschuld.

Jaarlijks wordt door de nationale regeringen een begroting opgemaakt van de geplande lopende uitgaven en inkomsten. Het verschil tussen beide is het financieringssaldo. Is dit saldo positief, dan spreekt men van een financieringsoverschot. Is het negatief, wat meestal het geval is, dan is er een financieringstekort.

Bij de berekening van het financieringssaldo wordt geen rekening gehouden met de aflossing van de bestaande staatsschuld. Deze staatsschuld, ook wel overheidsschuld genoemd, is de som van alle uitstaande verplichtingen van zowel de centrale als alle gedecentraliseerde overheidsdiensten. De staatsschuld is in hoofdzaak opgebouwd uit de gecumuleerde tekorten uit het verleden.

Overheden financieren hun staatsschuld op de kapitaalmarkten, meestal door de uitgifte van obligaties (staatsleningen). Op die obligaties moet rente worden betaald en aan het eind van de looptijd moet ook de hoofdsom worden afgelost.

Wanneer er in de begroting een finan-

cieringstekort is, blijft er geen geld over om de schuld af te lossen en moet de oude lening worden afgelost met een nieuwe lening. Worden de schuldaflossingen wel als uitgaven meegeteld, dan is sprake van het begrotingssaldo, ofwel het totaal van de overheidsontvangsten verminderd met de